

A Transparency International Magyarország észrevételei a közbeszerzésekről szóló új törvény tervezetére

A Transparency International Magyarország (a továbbiakban: TI Magyarország) a közbeszerzésekről szóló új törvény tervezetére (a továbbiakban: tervezet) az alábbi észrevételeket teszi:

Általános megállapítások

A Transparency International Magyarország már számos alkalommal felhívta a figyelmet a magyarországi közbeszerzések súlyos korrupciós kockázataira. [Ráműtöttünk](#) arra, hogy a magyarországi és az európai uniós források kezelését és felhasználását jellemző korrupciós kockázatokat egyrészt maga a közbeszerzési szabályozás, másrészt a gyenge szabályok elégtelen végrehajtása idézi elő. Mindemellett azzal is tisztában vagyunk, hogy a szabályoknak formálisan megfelelő közbeszerzési eljárások sem mentesek a korrupciótól.

Az Európai Unió is felemelte a szavát a közbeszerzési korrupció ellen. Előbb, 2014-ben az Európai Bizottság [korrupció elleni jelentése](#) állapította meg, hogy Magyarországon a közbeszerzések közel felében egyetlen cég tesz ajánlatot, vagyis egyszereplős verseny zajlik.¹ Ezt követően az Európai Unió Magyarországra vonatkozó 2015-ös [országjelentése](#) mutatott rá arra, hogy a közbeszerzések terén továbbra is jelentős aggodalmakra ad okot Magyarországon a verseny és az átláthatóság hiánya. Az országjelentés azt is kiemelte, hogy „szoros szerződéses kapcsolatok” állnak fenn az „üzleti és a politikai elit között” és súlyos korrupciós kockázatként értékelte a „politikai pártok finanszírozása és a közbeszerzések” szabályozásának a hiányosságait. Az országjelentés kiemeli, hogy Magyarországon a korrupció miatt sérülnek az „egyenlő bánásmód, az átláthatóság, a diszkriminációmentesség, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvei” a közbeszerzési eljárásokban, miközben a közbeszerzések „átláthatóságát biztosítani hivatott szabályok alkalmazása a gyakorlatban sokszor sikertelen.”

Legutóbb az Európai Bizottság 2015. április 10-ei [határozata](#) tárt fel súlyos gondokat az Európai Unió által a Gazdasági Operatív Program keretében támogatott egyes projektekkel kapcsolatban. A Bizottság megállapította, hogy túlárazott projekteket is befogadtak, amelyek keretében a piaci árnál drágább beszerzésekre került sor. A TI Magyarország [álláspontja](#) szerint az így megszerzett források felhasználására Magyarországon lefolytatott közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban is felmerül a korrupció gyanúja, hiszen a szerződés összege meghaladta a valós piaci árat.

A tervezet ismeretében elmondhatjuk, hogy a kormány továbbra sem képes szembenézni a közbeszerzéseket meghatározó korrupcióval. A tervezethez fűzött indokolásban egyetlen utalás sem található azokra a korrupciós kockázatokra, amelyek miatt magyarországi civil szervezetek és az Európai Unió évek óta hiába emelik fel a szavukat. Meg kell jegyezzük, hogy a tervezet ebben a tekintetben illeszkedik a kormány elkeserítően gyenge korrupció elleni teljesítményéhez.

¹ A jelentés szerint az egyetlen ajánlattétel alapján lefolytatott közbeszerzések aránya 2010-ben 54,3%, 2011-ben pedig 49,1% volt. Ez az arány még magasabb volt, amikor tárgyalásos eljárást alkalmaztak (átlagosan 61%).

A kormányhoz hasonlóan az Állami Számvevőszék, a végrehajtó hatalomtól független, közpénzellenőrző hatóság sem emelte fel a szavát a közbeszerzési korrupció ellen. Legalábbis a 2008 és 2012 közötti közbeszerzéseket átfogóan vizsgáló [jelentésében](#) nem talált kivetni valót például abban, hogy a kormány által megemelt eljárási illetékek miatt gyengült a közbeszerzési jogorvoslati rendszer igénybevehetősége.

Az sem zavarta a számvevőket, hogy a közbeszerzési közadatok nyilvánosságra hozatalát előíró szabályok megszegőit semmilyen szankció nem fenyegeti, emiatt e közérdekű adatok hozzáférhetősége és kereshetősége finoman szólva nem ügyfélbarát. Mondanunk sem kell, hogy ekkor is hiába [jeleztük](#): szemben az Állami Számvevőszék kincstári optimizmusával, a TI Magyarország elégedetlen. A nemrég társadalmi vitára bocsátott korrupció elleni [kormánystratégia](#) például beírta annak semmitmondó előírásával, hogy az új közbeszerzési törvény kidolgozása során az „antikorrupciós szempontokat fokozottan érvényesíteni kell.” A TI Magyarország álláspontja szerint a tervezet ennek a nem túlságosan ambiciózus célkitűzésnek sem felel meg.

Köztudomású, hogy minden jogszabály annyit ér, amennyit abból a gyakorlatban végrehajtanak. Bár a tervezet igyekszik korlátozni az ajánlattevők lehetőségét arra, hogy üzleti titokra hivatkozva adatokat tartsanak vissza és némileg javítaná a közbeszerzésekkel összefüggő közadatok hozzáférhetőségét, összességében mégsem tenné az elvárt mértékben átláthatóvá a közbeszerzési eljárásokat. A közbeszerzési közadatokat tartalmazó [adatbázis](#) kereshetősége ugyanis nem javulna annyira, hogy egyszerűen ellenőrizni lehessen, melyik cégek nyerik el a legtöbb állami pénzt. Az elmúlt években gyakran kritizált, úgynevezett háromajánlatos látszat közbeszerzéseknek pedig nemhogy nem vetne véget, de egyenesen kiterjesztené az alkalmazásukat.

Első ránézésre a tervezet – egyes esetekben – mérsékelné azokat az értékhatárokat, amelyek között lehetőség nyílna háromajánlatos eljárásra. Így a jövőben 25 millió forintos egységek helyett 18 millió forintot érő részekre kell majd feldarabolni a közbeszerzéseket ahhoz, hogy valódi verseny nélkül lehessen közpénzt osztani. Építési beruházások esetén a három előre kiválasztott szereplő között zajló közbeszerzési látszatversenyt a jelenleg 150 millió forintos értékhatár helyett a jövőben csak 100 millió forintig lehet alkalmazni. A tervezet azonban nem szorítja ténylegesen szűkebb korlátok közé a közpénzköltésnek ezt a valódi közbeszerzésnek csak erős jóindulattal nevezhető formáját. Valójában ugyanis a tervezet a jelenlegi 150 millió forintról 500 millió forintra növeli, vagyis több mint megháromszorozza azon építési beruházások értékét, amelyek esetében nyílt verseny és hirdetmény közzététele nélkül lehet a megrendelést odaítélni. A tervezet ebben a beruházási körben mindössze arra kötelezi az ajánlatkérőket, hogy három, általuk kiválasztott gazdasági szereplőt hívjanak meg, valamint értesítsék mindazon gazdasági szereplőket, akik az „ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték.” Ez a rendelkezés rendkívül aggályos, veszélyes, visszalépés, amely egyértelműen súlyosbítja a már jelenleg is komoly korrupciós kockázatokat.

A közbeszerzési jogorvoslati rendszer működőképessége sem javulna, a tervezet ismeretében legalábbis nem lehet számítani a jogorvoslatért fizetendő, a kormány által 2012-ben jelentősen megemelt díjak mérséklésére.² A megemelt jogorvoslati illetékek visszatartják a közpénzekért versenyző cégeket attól, hogy jogi úton keressenek megoldást a szabálytalan

² Lásd a [Közbeszerzési Döntőbizottság által kiszabható szankciókról és alkalmazásuk részletes szabályairól, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 288/2011. \(XII. 22.\) kormányrendeletet.](#)

közbeszerzések miatt. A tervezet alapján azt sem remélhetjük, hogy a jövőben csökkenne a nemzetbiztonsági megfontolásból zárt, illetve verseny nélküli közbeszerzések alkalmazása Magyarországon. Ez azért jelent problémát, mert az elmúlt években a kormány³, de egyes önkormányzatok⁴ is előszeretettel alkalmazzák ezt a közbeszerzési technikát, sok esetben anélkül, hogy az adott beszerzés bármiféle valós nemzetbiztonsági relevanciával bírna. Minderre figyelemmel a TI Magyarország álláspontja szerint a tervezettől, még életbelépése és tényleges végrehajtása esetén sem várható érdemi előrelépés a közbeszerzési korrupció szempontjából leginkább kockázatos területeken.

A tervezettel összefüggő észrevételek megfogalmazása éppen emiatt állította etikai dilemma elé a TI Magyarországot. A tervezetre tett érdemi észrevételekkel óhatatlanul is azt a megalapozatlan látszatot keltjük, hogy a korrupció elleni küzdelem szempontjából releváns, ezért a véleményünkre méltó jogszabálysövegről van szó. A tervezet azonban nem tekinthető ilyennek. A tervezet észrevételezésétől történő tartózkodásra sarkallt Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter 2015. május 7-ei [bejelentése](#) is, miszerint a kormány május 6-án megtárgyalta a tervezetet és azt május 19-én benyújtja a parlamentnek. A kormány egyszersmind a tervezet észrevételezésére eredetileg megállapított 2015. április 30-ai, majd 2015. május 15-éig meghosszabbított határidőt 2015. május 19-ére módosította. Kérdéses, hogy mi értelme van részt venni a tervezet társadalmi vitájában, ha a kormány az észrevételeink előterjesztésére megadott határidő lejártát megelőzően már eldöntötte a tervezet sorsát és elhatározta, hogy az esetleges észrevételektől függetlenül a tervezetet az országgyűlés elé terjeszti. Az a körülmény is nehezítette a tervezettel összefüggő álláspontunk kialakítását, hogy a kormány, megszegve a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény előírásait, miszerint a törvény „tervezetét és indokolását” kell társadalmi vitára bocsátani, elmulasztotta a tervezet indokolását a tervezettel egy időben nyilvánosságra hozni.⁵

A TI Magyarország mégis előterjeszti a tervezettel összefüggő észrevételeit, abban a minden bizonnyal naiv reményben, hogy a kormány megfogadja azokat és a közpénzeket a korrupcióval szemben jobban védő közbeszerzési törvényt alkot. Tesszük ezt azért, mert a korrupció ellen küzdő szervezetként a közbeszerzési korrupció visszaszorulását nem várhatjuk annak pusztá követelésétől, hogy a kormány ne legyen korrupst.

A TI Magyarország a tervezettől mindenekelőtt a közbeszerzések jobb átláthatóságát, a közbeszerzési eljárásokban keletkező közadatok minél teljesebb hozzáférhetőségét várja. Tapasztalataink szerint ugyanis a nyilvánosság a korrupció nyomainak az eltüntetését, és a felelősségre vonás elkerülését egyaránt megnehezíti. A nagyobb nyilvánosság még nem képes

³ A rendőrségen működő ügynevezett robotzsaru elektronikus ügyviteli rendszer számos informatikai fejlesztésére 2012–2013 folyamán mintegy 2,2 milliárd forintot költött el a Belügyminisztérium, az ország alapvető biztonsági érdekeit érintő, titkos közbeszerzés keretében. Ugyanilyen megfontolások alapján választotta a titkos közbeszerzést a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium az elektronikus útdíj tender esetében.

⁴ A fővárosi önkormányzat a hajléktalanokat ellátó ügynevezett „fűtött utca” programhoz kapcsolódó fejlesztéseknél, az V. kerületi önkormányzat pedig a Kossuth tér közelében lévő fák kivágására irányuló munkák megrendelésénél alkalmazott titkos közbeszerzést.

⁵ A tervezet www.kormany.hu oldalon 2015. május 7-éig elérhető szövege (<http://www.kormany.hu/hu/dok?source=7&type=302#!DocumentBrowse>) nem tartalmazott indokolást. A TI Magyarország a tervezettel összefüggő észrevételek fogadására megjelölt elektronikus levélcímre 2015. április 25-én küldött üzenetben érdeklődött arról, hogy mikor várható a tervezet indokolásának nyilvánosságra hozatala. Érdeklődésünkre 2015. május 7-éig érkezett válasz. A kormány 2015. május 7-én a tette elérhetővé a tervezet indokolást is tartalmazó, átdolgozott szövegét (http://www.kormany.hu/download/c/d6/50000/E1%25%91terjeszt%25%A9s_%25%BAj_Kbt_egys%25%A9ges_Korm%25%A1nyra_korr%2020150505.pdf#!DocumentBrowse).

visszaszorítani a magyarországi közpénzgazdálkodást jellemző korrupciót, képes azonban mind az állam, mind pedig az állami pénzekért versengő gazdasági szereplők magatartásának a pozitív irányú befolyásolására.

A tervezet általunk vizsgált rendelkezéseinek a többsége összhangban áll a közbeszerzésről és a [2004/18/EK](#) irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács által 2014. február 26-án elfogadott [2014/24/EU](#) irányelvvel (a továbbiakban: közbeszerzési irányelv). A közbeszerzési irányelv egyes rendelkezései maguk is súlyos korrupciós kockázatot hordoznak, például annak a lehetőségnek a fenntartásával, hogy az állam közbeszerzés nélkül rendeljen meg jogi szolgáltatásokat. Az is a korrupció veszélyét idézi elő, hogy a közbeszerzési irányelv lehetőséget ad a jogsértően eljáró, például a közbeszerzési döntéshozatalt befolyásoló gazdálkodó szervezeteknek arra, hogy úgynevezett öntisztázási eljárás keretében igazolják a megbízhatóságukat. Ez a meglehetősen homályos eljárás azzal a veszéllyel fenyeget, hogy az állam megkérdőjelezhető módon még azokat a cégeket is engedi indulni közbeszerzési aljásokban, amelyeket egyébként kötelessége lenne kizárni a közpénzek megszerzéséért vívott versenyből. Nem kérhetjük számon a kormányon a közbeszerzési irányelv következtelenségeit, azt azonban elvárjuk a Miniszterelnökségtől, hogy az európai uniós szabályozás magyarországi implementálása során, például a közbeszerzések nagyobb nyilvánosságának a biztosításával, tegyen meg mindent a korrupciós kockázatok mérséklése érdekében.

A tervezettel összefüggő tételes észrevételek:

1. A tervezet az 5-7. §-ban, az ajánlatkérő szervezetek meghatározásakor, nem rendelkezik egyértelműen arról, hogy az állam vagy költségvetési szerv, illetve helyi önkormányzat tulajdonosi részvételével működő, valamint az állam vagy költségvetési szerv, illetve helyi önkormányzat tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaságok is kötelesek-e közbeszerzési eljárás lefolytatására. Tisztában vagyunk azzal, hogy a szabályozás alanyi hatályát az uniós jog határozza meg és az uniós jog az úgynevezett állami, önkormányzati cégeket csak akkor rendeli kötelezően a közbeszerzési szabályozás hatálya alá, ha ezek egyben közjogi szervezetnek, vagy közszolgáltatónak minősülnek, amit a tervezet 5. § (1) bekezdés e) pontja és 7. §-a megfelelően át is ültet a hazai jogba. Ehhez hasonlóan a tervezet 5. § (1) bekezdés d) pontja az úgynevezett in-house cégeket is a közbeszerzés hatálya alá sorolja. Mégis azt javasoljuk, hogy a tervezet az itt említett esetkörökön túl is kötelezze az állam vagy költségvetési szerv, illetve helyi önkormányzat tulajdonosi részvételével működő, valamint az állam vagy költségvetési szerv, illetve helyi önkormányzat tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági szereplőket közbeszerzési eljárás lefolytatására.

2. A tervezet 9. § (8) bekezdés d) pontja, összhangban a közbeszerzési irányelvben foglaltakkal, kivételt enged a közbeszerzés alól egyes jogi szolgáltatások esetében. Ez a jelenlegi közbeszerzési szabályozásban is megtalálható rendelkezés fenntartja annak a lehetőségét, hogy közpénzből gazdálkodó szervezetek versenyeztetés nélkül adjanak megbízást ügyvédi irodáknak. Ez történt például az úgynevezett devizahiteles ügyben, amelyben a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium versenyeztetés nélkül választotta ki az államot képviselő ügyvédeket. Előfordul azonban az is, hogy közhatalmat gyakorló személy rendelkezik ügyvédi praxissal, és ilyen esetben az ügyvédi tevékenységéből származó gazdagodásáról, az ügyvédi titokra hivatkozással, nem kell számot adnia. Emiatt az sem derül ki, ha a közhatalmi tisztségviselő az ügyvédi praxisában közhatalmi szervezetektől fogad el

megbízást. Például [Papcsák Ferenc](#) egykori elszámoltatási kormánybiztos és korábbi zuglói polgármester esetében is csak találgatni lehet, hogy számos közmegbízata mellett hogyan tudott az egyetlen ügyvédet foglalkoztató ügyvédi irodája 2013-ban 160 millió forint hasznot termelni. Ezek a megbízások egyszersmind az ügyvédi titok körébe is esnek. A közbeszerzési eljárás lefolytatására irányuló kötelezettség hiánya és az ügyvédi titok együttes következményeként ezek a szerződések teljességgel átláthatatlanok, holott az ellentételezésük közpénzből történik. Egyes jogi szolgáltatások közpénzből történő megrendelésének kivonása a közbeszerzések köréből súlyos korrupciós kockázatot rejt magában.

Ennek mérséklésére azt javasoljuk, hogy a tervezet kötelezze a kivételi körbe tartozó jogi szolgáltatást megrendelő szervezeteket annak nyilvánosságra hozatalára, hogy mely jogi szolgáltatásokat, mekkora összegért és mely ügyvédektől rendeltek meg. A nyilvánosságra hozatali kötelezettséget értelemszerűen azon megrendelőkre kell korlátozni, amelyek az egyéb beszerzéseiket közbeszerzési eljárás keretében kell intézzék.

3. Ugyanígy a tervezet 9. § (8) bekezdés j) pontja szintén a közbeszerzési irányelvben foglaltakkal összhangban enged kivételt közbeszerzések alól a pártok választási kampányaival összefüggésben megrendelt kampányszolgáltatások esetében. A tervezetre tett észrevételek körében nem indokolt megismételni, amit a TI Magyarország a párt- és kampányfinanszírozás [korrupciójáról](#) már eddig is gyakran [hangoztatott](#). Annyit azonban érdemes hangsúlyozni, hogy a magyarországi pártok bevallott bevételeinek a zöme közpénzből származik, ezért a pártok kiadásai körében a jelenleginél nagyobb nyilvánosságot kell biztosítani. Ezért azt javasoljuk, hogy a tervezet, a pártok kampányköltségeinek a jelenleginél jobb átláthatósága érdekében alakítson ki a közbeszerzési irányelvben foglaltaknál szigorúbb szabályozást és ne engedjen kivételt a közbeszerzések alól a pártok választási kampányaival összefüggésben megrendelt kampányszolgáltatások esetében.

4. Az összeférhetlenségi szabályok körében a tervezet 25. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy az egyébként objektív összeférhetlenségi okok kizárólag abban az esetben eredményeznek tényleges összeférhetlenséget, ha az ilyen okkal érintett ajánlattevő „közreműködése a közbeszerzési eljárásban a verseny tisztaságának a sérelmét eredményezheti.” Az e rendelkezésben foglalt igen széles mérlegelési lehetőség azért teremt lehetőséget visszaélésre, mert a tervezet nem határozza meg, hogy ki és milyen szempontok alapján dönti el az összeférhetlenségi okkal érintett ajánlattevőről, hogy a részvétele a közbeszerzési eljárásban nem sérti a verseny tisztaságát. Ezért azt javasoljuk, hogy a tervezet, e szabály újragondolásával, gondoskodjon a mérlegelést korlátok közé szorító, szigorú szempontok meghatározásáról. Javasoljuk továbbá azt is, hogy a tervezet rendelje el az összeférhetlenséggel összefüggő döntések és ezek indokainak a közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatalát.

5. Nem vitatjuk a közbeszerzési adatbázisra vonatkozó rendelkezések jelentőségét, ahogyan azt sem, hogy a tervezet valóban bővíti a nyilvánosságra hozandó adatok körét azáltal, hogy elrendeli a részvételi jelentkezésnek és az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésnek a közbeszerzési adatbázisban történő elérhetővé tételét. Ezt ugyan előrelépésnek tekintjük, a tervezet 43. §-ban foglaltakat ugyanakkor összességében elégtelennek tartjuk a közbeszerzések valódi nyilvánosságának a megteremtésére.

A tervezet nem oldja meg a közbeszerzési adatbázissal kapcsolatban jelenleg is fennálló problémákat. A tervezet az egyes dokumentumoknak a közbeszerzési adatbázisba történő

feltöltése elmaradását nem szankcionálja, ami könnyen kijátszhatóvá teszi a kötelező nyilvánosságra hozatalt előíró rendelkezést. A tervezet 153. § (1) bekezdés a) pontja például csak abban az esetben kötelezi a Közbeszerzési Hatóság elnökét jogorvoslati eljárás hivatalból történő megindítására, ha az ajánlatkérő az éves statisztikai összegezt mulasztja el a Közbeszerzési Adatbázisban közzétenni. A további nyilvánosságra hozatali kötelezettségek megszegésének szankcionálására azonban a tervezet nem írja elő jogorvoslati eljárás kezdeményezését, így arra az esetre sem vezet be szankciókat, ha egy ajánlatkérő egyáltalán nem közli az eljárása eredményét. A tervezet továbbá, hibásan, arra sem kötelezi a Közbeszerzési Hatóságot, hogy ellenőrizze a közbeszerzési adatbázisba feltöltendő adatok, dokumentumok tényleges közzétételét.

A tervezet nem javítja a közbeszerzési adatbázisban szereplő adatok jelenleg elégtelen nyomon követhetőségét sem. Tapasztalataink szerint azért nem lehet egyértelműen követni egy-egy közbeszerzési eljárás fázisait annak hirdetményei útján, mert az egy eljáráshoz tartozó hirdetmények nincsenek megfelelően összekapcsolva. Az ajánlattevők azonosítása is komoly kívánnivalókat hagy maga után, amely probléma orvoslása érdekében arra lenne szükség, hogy a cégek adószáma is szerepeljen a közbeszerzési adatbázisban. Így el lehetne kerülni az esetleges elírások, különböző megnevezések miatt pontatlan találati listákat. Fontos lenne az adatoknak olyan gépileg olvasható formátumban történő megjelenítése, amely teljes, összefoglaló képet ad az egyes ajánlatkérőkről, ajánlattevőkről, és segíti az adatgyűjtést is.

A tervezet megválaszolatlanul hagyja mindezeket a problémákat, így továbbra is helytálló az Európai Unió Magyarországra vonatkozó 2015. évi [országjelentésének](#) azon megállapítása, miszerint a közbeszerzési adatbázis „nem kellően átlátható, mivel tervezési hibák miatt az adatok nem mindig egységesek és az adatbázis nem teszi lehetővé a célzott kereséseket.”

A tervezetben foglaltakon túl az alábbi adatoknak a közbeszerzési adatbázisban az imént írt követelményeknek megfelelő, kereshető formában történő nyilvánosságra hozatalának az előírását is javasoljuk:

- a. Az öntisztázási eljárással összefüggő adatok (ajánlattevői igazolások, ezek indokolása, a Közbeszerzési Hatóság, jogorvoslati eljárás esetén a bíróság döntése és annak indokai, azon tények és körülmények, amelyek alapján megállapíthatóak a mérlegelés szempontjai és okszerúsége).
- b. A kizárásokra és okaikra vonatkozó adatok, ideértve a bűncselekmény gyanúját keltő kizárási ok miatt tett feljelentés tényét is.
- c. Az összeférhetlenséggel összefüggő döntések és ezek indokai.
- d. Azon tény, hogy a közbeszerzési eljárásban üzleti titokra történő hivatkozással egyes adatok hozzáférése korlátozott.
- e. A tervezet 87. § (1) bekezdésében, valamint 88. § (6) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt azon adatok, amelyek alapján megítélhető, hogy a tárgyalásos eljárás alkalmazása során tiszteletben tartották-e az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elveit.
- f. A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás, valamint a hirdetmény nélküli koncessziós eljárás megengedhetősége szempontjából lényeges minden adat (különösen a kizárólagosság objektív voltára utaló, valamint a rendkívüli sürgősséget igazoló és az ajánlatkérő felróhatóságának hiányát alátámasztó adatok).

- g.** A közbeszerzési, illetve koncessziós beszerzési eljárás eredményeként megkötendő, a tervezet 43. § (1) bekezdés c) és d) pontjai alapján nyilvánosságra hozandó szerződések módosításai.
- h.** A nemzetbiztonsági okból zárt közbeszerzés megengedhetőség tárgyában a Közbeszerzési Hatóság által hozott döntés.
- i.** A nemzetbiztonsági okból zárt közbeszerzési eljárásban részvételre jogosult ajánlattevők megnevezése.
- j.** A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására irányuló kezdeményezésre (az ügyfél általi és a hivatalból történt kezdeményezéseket különböztetve), továbbá a kapcsolódó jogorvoslásra és annak eredményére - ideértve a polgári pereket is - vonatkozó jelzés.
- 6.** A Közbeszerzési Döntőbizottság határozatainak és végzéseinek a hozzáférhetősége és kereshetősége szintén részét képezi a közbeszerzési közadatok nyilvánosságának. Ezért a jogorvoslati határozatok adatbázisához kapcsolódóan javasoljuk a Közbeszerzési Döntőbizottság döntései ellen kezdeményezett felülvizsgálat alapján a bíróság által hozott döntések kereshetőségének a megteremtését is.
- 7.** Nem vitatjuk, hogy a tervezet a jelenlegi szabályozásnál részletesebben rendelkezik az üzleti titok közbeszerzési eljárásban történő védelméről, a tervezet 44. §-a azonban nem elégséges a nyilvánosság indokolatlan korlátozásának a kizárására. Az ajánlattevők továbbra is ellenőrizhetetlenül tarthatnak vissza egyes adatokat az üzleti titok védelmére történő hivatkozással.

Előrelépésnek tekintjük, hogy a tervezet arra kötelezi az ajánlattevőt, hogy üzleti titka védelme érdekében indokolja meg, hogy az „adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet”. Az indokolási kötelezettséggel összefüggésben azonban elégtelennek tartjuk azt a követelményt, miszerint az „indokolás nem megfelelő, amennyiben az általánosság szintjén kerül megfogalmazásra”. A tervezetből ugyanis nem derül ki, hogy ki és miféle eljárásban ellenőrizné ennek a követelménynek a teljesülését, ahogyan az sem világos, hogy ki és milyen módon határozza meg azt, hogy az indokolás mikor minősül az általánosság szintjén megfogalmazottnak. Előrelépésnek tekintjük azt is, hogy a tervezet példálózó jelleggel meghatározza azokat az adatokat, amelyek nyilvánossága nem korlátozható üzleti titokra való hivatkozással.

A tervezet 44. § (2) bekezdés d) és e) pontjai azonban újabb gumiszabály beiktatásával egyszersmind kivételt engednek az üzleti titok hatókörének korlátozása alól. A tervezet ugyanis megengedi, hogy az ajánlattevő üzleti titokra hivatkozással ne hozza nyilvánosságra a „leírásnak azt a jól meghatározható elemét”, illetve a „szakmai ajánlatnak azt a jól meghatározható elemét” amelynek tekintetében fennállnak az üzleti titokra történő hivatkozással szemben támasztott általános feltételek. A tervezetből azonban nem derül ki, hogy mi minősül a leírás, illetve a szakmai ajánlat jól meghatározható elemének. Vagyis a tervezet értelmében az ajánlattevő az ajánlata, illetve a szakmai leírása jól meghatározható elemét üzleti titokként kezelheti, feltéve, hogy az ennek alátámasztására felhozott indokai nem az általánosság szintjén kerültek megfogalmazásra.

Össességében tehát a tervezet olyan széles kivételeket enged az üzleti titok korlátozása alól, hogy érdemi előrelépésről nem lehet beszélni. Ezért az itt idézett kivételek elhagyását, illetve valódi indokolási kötelezettség előírását javasoljuk. Javasoljuk továbbá annak a ténynek a

közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatalát, hogy az adott eljárásban üzleti titokra hivatkozással egyes adatok hozzáférése korlátozott.

8. Az ajánlattevők körében a tervezet 62. § (1) bekezdés a) pontja túlzottan szűk büncselekményi körre nézve ír elő a büntetett előélethez fűződő kizáró okokat. Javasoljuk, hogy a tervezet a hűtlen kezelésen és a hanyag kezelésen túl más vagyon elleni büncselekményeket (pld.: csalás, sikkasztás, orgazdaság) is kizáró okként határozzon meg. Azt is javasoljuk, hogy a tervezet tisztázza, hogy a személyre szabott büntetőjogi felelősség 62. § (1) bekezdésben írt esetei milyen módon akadályozzák egyes gazdasági szereplők közbeszerzési részvételét. A tervezet 62. § (2) bekezdése helyesen zárja ki azokat a gazdasági szereplőket a lehetséges ajánlattevők köréből, amelyek vezető tisztségviselői, felügyelőbizottságának tagjai, cégvezetői, valamint egyedüli tagjai esnek a büntetett előélettel összefüggő kizárási ok alá. Azonban a tervezet nem tisztázza e rendelkezés és a 62. § (1) bekezdésben írt kizáró ok egymáshoz való viszonyát.

Jelezzük továbbá, hogy a tervezet 62. § (1) bekezdés a) pontja és 62. § (2) bekezdése rendszerében az „elmúlt öt évben” megfogalmazás nem értelmezhető. Azt javasoljuk, hogy a tervezet az ajánlati felhívás nyilvánosságra kerülésének időpontjához képest szabályozza a büntetett előélethez kapcsolódó kizáró okokat, Azt is javasoljuk, hogy a tervezet tisztázza, hogy a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól történő mentesülésnek pontosan mely időpontig – például az ajánlattételi felhívás közzététele, az ajánlattételi/részvételi határidő lejárta – kell bekövetkeznie.

Megfontolandónak tartjuk azt is, hogy a tervezet a jelenleginél sokkal szigorúbban állapítsa meg a büntetett előélettel, illetve a korábbi büntetés alól történt mentesüléssel összefüggő kizáró okokat. A tervezet az ügyészek vagy a bírák alkalmazási követelményeinek mintájára (lásd: a bírák jogállásáról és javadalmazásáról 2011. évi CLXII. törvény 4. § (2) bekezdés, illetve a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 11. § (4) bekezdés) kizárhatná az ajánlattevők köréből mindazokat a gazdasági szereplőket, amelyek esetében a tervezet 62. § (2) bekezdésében meghatározott személyek büntetett előéletűek vagy még nem telt el a korábbi büntetés alól történt mentesítésük óta a tervezetben meghatározandó mértékű várakozási idő.

9. A tervezet 62. § (1) bekezdés e) pontjából nem derül ki, hogy a gazdasági szereplő kizárását eredményező büncselekménynek milyen módon kell kapcsolatban állnia az adott gazdasági szereplő „gazdasági, illetve szakmai tevékenységével”. Az itt írt kizáró ok és a tervezet 62. § (1) bekezdés a) pontjában írt kizáró ok egymáshoz való viszonya sem tisztázott, tovább e kizáró ok esetében sem értelmezhető az „elmúlt három év” megfogalmazás.

10. A tervezet 62. § (1) bekezdés f) pontjával összefüggésben javasoljuk azon gazdasági szereplőket is kizárni a közbeszerzésen ajánlattételre jogosultak köréből, amelyek a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nem részesülhetnek központi vagy helyi önkormányzati költségvetés, elkülönített állami pénzalapok, külföldi állam, az Európai Közösségek vagy más nemzetközi szervezet által céljelleggel nyújtott támogatásban.

11. A tervezet 62. § (1) bekezdés h) pontjában (hamis adat szolgáltatása, illetve hamis nyilatkozattétel), i) pontjában (valóságnak nem megfelelő adat szolgáltatása), illetve j) pontjában (az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatának jogtalan befolyásolása) írt kizáró okok

bűncselekményt valósítanak meg. Javasoljuk, hogy a tervezet kötelezze az ajánlatkérőket arra, hogy jelezzék a Közbeszerzési Hatóságnak azt, ha e kizáró okok miatt zárták ki az ajánlattevőt. Mivel a Közbeszerzési Hatóság a büntetőeljárás törvény értelmében köteles feljelenteni a működése során tudomására jutott, illetve a tudomására hozott bűncselekményt, az ajánlatkérői jelzésételi kötelezettség előírásával elérhető lenne, hogy a kizárást eredményező és egyben bűncselekményt megvalósító magatartások akkor is a bűnüldöző hatóságok tudomására jussanak, ha az ajánlatkérő elmulaszt feljelentést tenni. Javasoljuk azt is, hogy a tervezet az ajánlatkérő szervezetek közül azokat, amelyek közhatalmat gyakorolnak, arra is kötelezze, hogy az itt írt kizáró okok alkalmazása esetén maguk is tegyenek feljelentést az észlelt bűncselekmény miatt a büntetőeljárás lefolytatására jogosult bűnüldöző hatóságnak.

12. Helyeseljük, hogy a tervezet 62. § (1) bekezdés k) pontja kizárni törekszik az ajánlattevők közül a tisztázatlan tulajdonosi háttérű gazdasági szereplőket és az off-shore cégeket. Azzal azonban nem értünk egyet, hogy a tervezet 62. § (1) bekezdés k) pont kc) alpontja megengedi olyan gazdasági szereplőknek a közbeszerzési eljárásban történő ajánlattételt, amelyben tisztázatlan tulajdonosi háttérű vagy off-shore cég 25%-ot nem meghaladó tulajdoni részesedéssel rendelkezik. Ehelyett az ilyen háttérű, tulajdonosi szerkezetű gazdasági szereplők teljes kizárását javasoljuk az ajánlatkérők közül.

13. Nem értünk egyet azzal, hogy a tervezet 62. § (1) bekezdés n) pontja, illetve 63. § (1) bekezdés c)-d) pontjai az ajánlatkérő mérlegelésétől függően megengedik, hogy olyan gazdasági szereplő is ajánlattevőként lépjen fel közbeszerzési eljárásban, amely a hivatkozott rendelkezésekben írt súlyos jogsértések valamelyikét korábban megvalósította. A tervezet ezáltal olyan gazdasági szereplőknek engedné meg a közbeszerzésekben való részvételt, amelyek

- a. korábbi közbeszerzési vagy koncessziós eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségüket olyan súlyosan megszegték, hogy az e szerződés felmondásához vezetett,
- b. törvényben tiltott versenytorzító magatartást tanúsítottak, vagy
- c. korábbi közbeszerzési vagy koncessziós eljárásban szerződő félként az alvállalkozóval szemben fennálló tartozásukat nem egyenlítették ki.

Az ilyen gazdasági szereplőknek az ajánlattevők közül történő kötelező kizárását javasoljuk, amelyre egyébként a közbeszerzési irányelv 57. cikk (4) bekezdése módot ad.

14. Bár tisztában vagyunk azzal, hogy a tervezet öntisztázásra vonatkozó rendelkezései a közbeszerzési irányelven alapulnak, annak a tervezetben foglalt szabályozásával mégsem értünk egyet. A közbeszerzési irányelv 57. cikk (6) bekezdése önmagában is megkérdőjelezhető módon ad lehetőséget a gazdasági szereplőknek arra, hogy a releváns kizárási okok ellenére bizonyítsák, hogy az általuk tett intézkedések kellőképpen igazolják a megbízhatóságukat. Ennek megfelelően az öntisztázással a tervezet arra adna lehetőséget, hogy az ajánlattevő, a vele szemben megállapított, azaz fennálló – egyebek mellett a büntetett előélettel, illetve a közbeszerzési eljárásban hamis adat szolgáltatásával vagy az ajánlatkérői döntéshozatal jogtalan befolyásolásával összefüggő – kizárási ok ellenére közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként fellépjen. A tervezet e rendelkezése tehát nem kimentési körülményeket határoz meg, vagyis nem arra ad lehetőséget, hogy az ajánlattevő tisztázza

magát az őt érintő kizárási ok alól.

Az öntisztázás lehetősége annak ellenére fokozott korrupciós kockázatot hordoz magában, hogy a tervezet, a 64. és a 188. §-ban, a tervezet első változatában foglalt rendelkezéseknél szigorúbb szabályokat határoz meg azáltal, hogy nem az ajánlatkérőkre, hanem a Közbeszerzési Hatóságra bizza a kizárási okkal érintett gazdasági szereplő megbízhatóságának a megítélését.

Különösen problémás az, hogy a tervezet 64. § (1) bekezdése, illetve 188. § (1) bekezdés értelmében az egyébként kötelező kizárási ok alá eső ajánlattevő közelebről nem meghatározott „intézkedésekkel” igazolja, hogy a kizárási ok fennállása ellenére kellőképpen megbízható. A tervezet 188. § (2) bekezdése meghatározza, hogy az ajánlattevő milyen módon köteles igazolni a megbízhatóságát, a (3) bekezdés pedig előírja, hogy a Közbeszerzési Hatóság ezen intézkedések „értékelésekor köteles figyelembe venni a bűncselekmény, köteleességszegés vagy egyéb jogsértés súlyosságát és sajátos körülményeit.” A tervezet 188. § (4) bekezdése arra is kötelezi a Közbeszerzési Hatóságot, hogy indokolja meg az ajánlattevői öntisztázással összefüggő döntését, az indokolással szemben azonban nem támaszt követelményeket.⁶ A tervezet, bár nem él a közbeszerzési irányelv 57. cikk (6) bekezdése által adott lehetőséggel, így nem hatalmazza fel az ajánlatkérőt az öntisztázás tárgyában döntés meghozatalára, mégis elmulaszt olyan szabályokat kialakítani, amelyek csökkentik az öntisztázásban rejlő korrupciós kockázatokat.

A kormány nem mentheti ki magát e mulasztás alól azzal, hogy az öntisztázási eljárás szabályozása során nem tett mást, mint átültette a hazai jogba a közbeszerzési irányelv vonatkozó rendelkezését. A közbeszerzési irányelv (102) preambulumbekkezdése ugyanis azt tartalmazza, hogy az öntisztázásra „alkalmazandó pontos eljárásbeli és tartalmi feltételek meghatározása tagállami hatáskörben” marad. Márpedig a tervezet nem él ezzel a szabályozási szabadsággal, például nem határoz meg olyan minimumkövetelményeket, amelyek keretek közé szorítanák a Közbeszerzési Hatóságot az öntisztázás tárgyában hozott döntés során megillető széles mérlegelést.

Az sem derül ki, hogy az egyébként a korrupció és a visszaélések elleni küzdelemben számottevő tapasztalattal nem rendelkező Közbeszerzési Hatóság a tervezet 188. § (2) bekezdés c) pontjának alkalmazása során milyen módon fogja tudni eldönteni, hogy az ajánlattevő által bemutatott „technikai, szervezeti és személyi intézkedések alkalmasak a további bűncselekmények, köteleességszegések, illetve egyéb jogsértések megelőzésére.”

Nem határoz meg továbbá a tervezet jogkövetkezményeket arra az esetre, ha az ajánlattevő megszegi az öntisztázási eljárással összefüggő rendelkezéseket. E mulasztások orvoslása sem mérsékelné érdemben az öntisztázásban rejlő kockázatokat. Ezek hatásainak kivédése érdekében, a fenti 5. pontban írtakkal összhangban azt javasoljuk, hogy a tervezet rendelkezzen az öntisztázási eljárással összefüggő minden adatnak – például: ajánlattevői igazolások, ezek indokolása, ajánlatkérői döntések és indokaik, továbbá mindazon tények és körülmények, amelyek alapján megállapíthatóak a mérlegelés szempontjai és okszerűsége – a közbeszerzési adatbázisban történő elérhetővé tételéről. Javasoljuk továbbá, hogy a tervezet

⁶ A tervezet első változatának 2015. május 7-éig a www.kormany.hu oldalon elérhető szövegváltozata 64. § (4) bekezdése az öntisztázási eljárás során az ajánlattevő megbízhatósága tárgyában hozott döntés indokolásával szemben azt a követelményt támasztotta, hogy abból a „mérlegelés szempontjainak megállapíthatóak” kell lennie, és az „indokolásból az intézkedések körülmények mérlegelésének okszerűsége” ki kell tűnjön.

önálló kizárási okot írjon elő arra az esetre, ha az ajánlattevő megszegi az öntisztázási eljárással összefüggő rendelkezéseket.

15. Az ajánlatok bírálatának folyamatánál bevezetett azon új rendelkezés, amely szerint elegendő csak az értékelési szempontok szerinti legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőtől bekérni a tervezet 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokat, jelentős korrupciós kockázatot rejt magában. Az ajánlattevők ugyanis, az értékelési szempontokra tekintettel, előre kiszámíthatják az ajánlattevői sorrendet, és így adott esetben az igazolások benyújtásának elmulasztásával az eljárás eredményét is befolyásolhatják. Emiatt ez a rendelkezés növeli az ajánlattevői háttér megállapodások kockázatát, ami azt eredményezheti, hogy nem a ténylegesen legkedvezőbb ajánlatot tevő ajánlattevő nyeri el a közbeszerzést. Ezért a tervezet 69. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés újragondolását javasoljuk.

16. Sem a tervezet, sem annak indokolása nem vet számot a tárgyalásos eljárásban rejlő korrupciós kockázatokkal, miközben a 85. § (2) bekezdés e) pontja, egyébként összhangban a közbeszerzési irányelvben foglaltakkal, abban az esetben is megengedi tárgyalásos eljárás alkalmazását, amikor a nyílt vagy meghívásos eljárás csak szabálytalan vagy elfogadhatatlan ajánlatokat eredményezett. Az ajánlattevők korrumpált összjátékszása előidézhethet olyan helyzetet, amikor formailag szabályosan teljesülnek a tárgyalásos eljárás lefolytatásának itt írt feltételei. Fokozott korrupciós kockázatra utal az Európai Unió korrupció elleni jelentése is, miszerint Magyarországon a tárgyalásos eljárások 61%-ában egyetlen ajánlattevő vesz részt, vagyis az ilyen eljárásokban valódi versenyről nem lehet beszélni. Ez a korrupciós kockázat kizárólag szabályozási eszközökkel nem csökkenthető, ellenben a nagyobb nyilvánosság megteremtése egyszersmind a korrupcióra utaló jelek észlelhetőségét is javítja. Ezért azt javasoljuk, hogy a tervezet rendelje el 87. § (1) bekezdésében, valamint 88. § (6) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt azon adatoknak a közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatalát, amelyek alapján megítélhető, hogy a tárgyalásos eljárás alkalmazása során tiszteletben tartották-e az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elveit.

17. Korrupciós szempontból még kockázatosabb a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás, ám a tervezet indokolása ezekről a veszélyekről nem tesz említést. A közbeszerzési irányelv a „versenyre gyakorolt káros hatások miatt a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokat csak nagyon kivételes körülmények között” engedi alkalmazni. A közbeszerzési irányelv ezért a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást elsősorban azokban az esetekben tekinti megengedhetőnek, amikor nyilvánvaló, hogy „objektíve csak egyetlen olyan gazdasági szereplő létezik, amely képes teljesíteni a szerződést.” A közbeszerzési irányelv szerint „csak az objektív kizárólagosság esetében fogadható el a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazása, tehát amikor ezt a helyzetet nem maga az ajánlatkérő szerv teremtette egy tervezett közbeszerzési eljárásra tekintettel.” A közbeszerzési irányelv azonban megengedi a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatását akkor is, amikor hirdetmény közzététele az „ajánlatkérő szerv által előre nem látható és neki fel nem róható események által előidézett rendkívüli sürgősség okán nem lehetséges.” Erre figyelemmel a tervezet 98. § (2) bekezdés e) pontja, a hatályos szabályozással egyezően, a közbeszerzési irányelvben írtakkal összhangban engedi meg hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatását abban az esetben, ha az feltétlenül szükséges, mivel az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatóak”, feltéve, hogy a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények nem az ajánlatkérő mulasztásából erednek. Az ajánlatkérőknek rendkívüli mérlegelési szabadságot

engedő feltételek miatt a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás korrupciós kockázatai kimagaslóak. E korrupciós kockázatok, hasonlóan a hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás esetéhez, kizárólag szabályozási eszközökkel nem mérsékelhetőek. Ezért ebben a körben is azt javasoljuk, hogy a tervezet kötelezze az ajánlatkérőket a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás megengedhetősége szempontjából lényeges minden adatnak (különösen a kizárólagosság objektív voltára utaló, valamint a rendkívüli sürgősséget igazoló és az ajánlatkérő felróhatóságának hiányát alátámasztó adatoknak) a közbeszerzési adatbázisban történő kötelező nyilvánosságra hozatalára.

18. Helyeseljük, hogy a tervezet, a hatályos szabályozástól eltérően „a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap és a Duna Médiaszolgáltató Zártkörűen Működő Nonprofit Részvénytársaság által a médiatartalmak elkészítéséhez szükséges technikai eszközök és szolgáltatások” európai uniós értékhatár alatti beszerzését a jövőre nézve már nem mentesítene a közbeszerzési eljárás lefolytatására irányuló kötelezettség alól. Javasoljuk azonban, hogy a tervezet jelentős mértékben szűkítse tovább a nemzeti kivételek listáját. A tervezet 111. § a) és p) pontjaiban foglalt kivételek fenntartása tűnik különösen indokolatlannak. Javasoljuk ezért, hogy a tervezet a tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek európai uniós értékhatár alatti beszerzésére és a közpénzből működő pártalapítványoknak egyes, európai uniós értékhatár alatti szolgáltatások megrendelésére is írja elő közbeszerzés lefolytatását.

19. Az európai uniós értékhatár alatti közbeszerzések körében a gyakorlati tapasztalatok alapján az egyik legnagyobb korrupciós kockázatot a jelenlegi közbeszerzési törvény által is lehetővé tett úgynevezett háromajánlatos eljárásban látjuk. Amint a kormány korrupció elleni stratégiájára tett [észrevételeinkben](#) is jeleztük, a közbeszerzési szabályozás által létrehozott korrupciós kockázatnak tekintjük annak a közbeszerzési törvény általi lehetővé tételét, hogy az ajánlatkérők árubeszerzés vagy szolgáltatás esetén 25 millió forintig, építési beruházásnál 150 millió forintig hirdetmény közzététele nélkül folytassanak le közbeszerzési eljárást. A mindössze legalább három általuk kiválasztott gazdasági szereplő ajánlattételre történő felkérése gyakran látszatmegoldást eredményez, hiszen az ajánlatkérők akár névleges ajánlattevőket is meghívhatnak a közbeszerzési eljárásba.

A tervezet egyik koncepcionális hibája, hogy ezt a lehetőséget nemcsak átveszi a hatályos szabályozásból, hanem még további könnyítéseket is bevezet. Ennek értelmében az ajánlattételi határidő tartamára vonatkozó előírások nem alkalmazhatóak, az ajánlatkérő nem köteles alkalmassági követelményt előírni, és a szerződés-kötési moratórium öt napra rövidül. A tervezet 115. §-a mindössze az értékhatárokat mérsékli, aminek eredményeként a tervezet rendszerében árubeszerzés vagy szolgáltatás esetén 18 millió forintig, építési beruházásnál 100 millió forintig nyílik lehetőség háromajánlatos eljárásra. Az e rendelkezéshez fűzött indokolás szerint a „változás lényege” az, hogy a jelenleginél még gyorsabb és egyszerűbb lesz ez az eljárásforma, amelynek során „az eljárás nem kerül nyilvános meghirdetésre.” Ezt a valódi közbeszerzést csak imitáló eljárási formát korrupciós szempontból kiemelten kockázatosnak tartjuk.

Különös figyelemmel arra, hogy a statisztikák adatai alapján az ajánlatkérők a nemzeti rezsimben igen nagy előszeretettel alkalmazzák ezt a megoldást. Azt javasoljuk, hogy a tervezet végleg szüntesse meg az erre irányuló lehetőséget.

20. Az előző pontban írtakhoz hasonlóan azt is a tervezet koncepcionális hibájának tartjuk,

hogy a nemzeti rezsimen belül továbbszélesíti a versenyt korlátozó és ezért korrupciós szempontból kockázatos közbeszerzési eljárási formák alkalmazási körét. A tervezet értelmében, a 113. § (5) bekezdésében meghatározott kivételeket leszámítva, valamennyi nemzeti rezsimbe tartozó közbeszerzést hirdetmény kibocsátása nélkül kell lefolytatni. A tervezet a nemzeti rezsimbe tartozó és a kivételi körön kívül eső beruházások esetében mindössze arra kötelezi az ajánlatkérőket, hogy három, általuk kiválasztott gazdasági szereplőt hívjanak meg, valamint értesítsék mindazon gazdasági szereplőket, akik az „ajánlatkérőnél az eljárás iránt érdeklődésüket jelezték.” A tervezet 113. § (5) bekezdés a) pontja értelmében például építési beruházások esetén ötszázmillió forintig lesz lehetőség ilyen módon lefolytatni a közbeszerzési eljárást.

A tervezet azonban adós marad annak tisztázásával, hogy ha az ajánlatkérő abból a célból köteles a Közbeszerzési Hatóság honlapján előzetes összefoglaló tájékoztatót közzétenni a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásokról, hogy ezekről a lehetséges ajánlattevők értesüljenek, akkor miért ne kerülhetne sor ajánlati felhívás közzétételére és nyílt közbeszerzési eljárásra? A magyarázat a tervezet e rendelkezésének indoklásából sem derül ki. Ezt a rendelkezést a jelenlegi, a korrupciós kockázatoknak amúgy sem túlzottan ellenálló közbeszerzési szabályozáshoz képest is jelentős visszalépésnek tartjuk, ezért az elhagyását javasoljuk.

21. Javasoljuk annak előírását, hogy a közbeszerzési, illetve koncessziós beszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződésnek a közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatala az ilyen szerződés érvényességének, ezáltal a szerződés ellenértéke közpénzből történő megfizetésének a feltétele.

22. A közbeszerzési eljárások szabályossága, és ezáltal korrupcióval szembeni védettsége szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a közbeszerzési jogorvoslati rendszer működőképessége. A tervezet nagy hibája az, hogy nem ismerteti a jelenlegi közbeszerzési jogorvoslati rendszer működési környezetét és hatékonyságát. Minimálisan annak ismertetése szükséges, hogy az erre jogosultak hány alkalommal és milyen eredménnyel kezdeményezték a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását, illetve, hogy az ajánlattevők, mint ügyfelek hány alkalommal és milyen eredménnyel kezdeményeztek jogorvoslatot. Utóbbi információ azért különösen jelentős, mert a hatályos közbeszerzési szabályozás megemelte a jogorvoslati kérelmekért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat, ami semmiképpen nem ösztönzi az ügyfeleket jogorvoslati eljárás kezdeményezésére. A tervezetből és annak indoklásából nem lehet arra következtetni, hogy a jövőre nézve megváltozna a jogorvoslat igénybevételét megnehezítő jelenlegi szabály. Vagyis feltehető, hogy az előre megfizetendő jogorvoslati eljárási díja továbbra is a közbeszerzés értékéhez igazodna.

23. A jelenlegi közbeszerzési jogorvoslati rendszer ügyfelek általi hozzáférhetősége elégtelen, és a tervezet nem javítana ezen a helyzeten. Ezért azt javasoljuk, hogy a tervezet mérsékelje a közbeszerzési jogorvoslat kezdeményezéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat, például a közbeszerzési eljárás becsült értékétől független felső korlát jelenleg 25 millió forintos mértékének a jelentős csökkentésével. Azt is javasoljuk, hogy a tervezet tegye lehetővé különféle díjkedvezmények – mérséklés, feljegyzési jog, teljes elengedés, stb. – igénybevételét. A közbeszerzési eljárás jogsértő mellőzése miatt indítandó közbeszerzési jogorvoslati eljárás kezdeményezésének a díjmentessé tételét is javasoljuk.

24. A jogorvoslati rendszer egészének a működőképességéről nem állnak rendelkezésre

hitelt érdemlő adatok. Jellemző, hogy az eljárást kezdeményezők a kérelmeket ugyan többször beadják, ám az eljárási díjakat végül nem fizetik ki, így ezeket az eljárásokat a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi vizsgálat nélkül megszünteti, miközben ez statisztikai szempontból úgy tűnhet, mintha ténylegesen lefolytatott jogorvoslati eljárásról lenne szó. Ezért, a fenti 6. pontban írtakkal összhangban, szükségesnek tartjuk a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatait és végzéseit tartalmazó jogorvoslati határozatok adatbázisának a továbbfejlesztését. Javasoljuk a Közbeszerzési Döntőbizottság döntései ellen kezdeményezett felülvizsgálat alapján a bíróság által hozott döntések kereshetőségének a megteremtését is.

25. A közbeszerzési jogorvoslati rendszerrel összefüggő súlyos korrupciós kockázatot jelent az is, hogy a tervezet 148. § (9) bekezdése nem változtat a hatályos közbeszerzési törvény azon előírásán, miszerint ügyfélként egyéves jogvesztő határidőn belül lehet jogorvoslati eljárást kezdeményezni akkor, ha a közbeszerzési eljárás törvénysértő mellőzésével költöttek közpénzt. A tervezet 152. § (2) bekezdés b) pontja ugyanígy változatlanul hagyja azt a hatályos rendelkezést is, miszerint a közbeszerzési eljárás jogsértő mellőzése miatt az erre jogosultak ötéves jogvesztő határidőn belül kezdeményezhetnek hivatalból jogorvoslati eljárást. Ez a gyakorlatban nem egy esetben lehetetlenné teszi a jogsértést megvalósító közbeszerzési visszaélések hatékony üldözését. Ezért javasoljuk, hogy a tervezet jelentősen emelje fel a közbeszerzés jogsértő mellőzése miatt jogorvoslati eljárás kezdeményezésére nyitva álló határidőt. Ügyféli kérelem esetében hároméves, hivatalból kezdeményezhető jogorvoslat esetében tízéves jogvesztő határidőt javasolunk. Utóbbi esetben azt is megfontolandónak tartjuk, hogy ha a közbeszerzés jogsértő mellőzésével történt beszerzés egyben bűncselekményt is megvalósít, a közbeszerzési jogorvoslat kezdeményezésének határideje az adott bűncselekmény büntethetőségének elévüléséig hosszabbodjék meg.

26. A tervezet nem javítana a Közbeszerzési Döntőbizottság jelenleg megkérdőjelezhető függetlenségén sem. A tervezet rendszerében, egyezően a jelenlegi szabályozással, a Közbeszerzési Döntőbizottság létszámát a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács állapítja meg, továbbá ez a szerv nevezi ki és menti fel a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökét, elnökhelyettesét és a közbeszerzési biztosokat, valamint elbírálja a közbeszerzési biztosokkal kapcsolatos összeférhetetlenségi ügyeket. A Közbeszerzési Hatóság – egyébként a Tanács által kinevezett – elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöke, elnökhelyettese és a közbeszerzési biztosok vonatkozásában.

27. A tervezet 182. § (2) bekezdés értelmében a Tanács 19 tagjából 5 főt a kormány különböző tagjai jelölnek, további két helyet pedig a kormány alá rendelt állami intézmények – a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, illetve a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság – vezetői vagy az általuk jelölt személy töltnek be. Vagyis a Tanács 19 tagjából 7 fő, azaz több mint a tagok egyharmada, a kormány által jelölt vagy a kormány alkalmazásában álló személy.

A kormány, a Tanácsban rendelkezésére álló több mint egyharmados szavazati arány birtokában akár meg is béníthatja a Tanács működését, hiszen a tervezet 184. § (2) bekezdés értelmében a Tanács akkor határozatképes, ha tagjainak a kétharmada jelen van. Így a kormány az általa delegált tagok pusztán távolmaradásával ellehetetlenítheti a Tanácsban a számára nem tetsző döntések meghozatalát.

Még súlyosabb problémát jelent, hogy a Tanács a legfontosabb, egyebek mellett a Közbeszerzési Döntőbizottságot is érintő kérdésekben a tagjai kétharmadának a szavazatával

dönt. A Tanács kétharmados többségű határozatát igényli a tervezet értelmében a Közbeszerzési Hatóság elnökének és alelnökének a megválasztása (181. § (1) és (5) bekezdés), a Közbeszerzési Hatóság elnöke, alelnöke és a Tanács tagja megbízatásának méltatlanság vagy összeférhetetlenség miatt történő megszűnésének a megállapítása (181. § (7) bekezdés), valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökének és helyettes elnökének a megválasztása (192. § (4) bekezdés). A tervezet rendszerében, egyezően a jelenleg hatályos szabályozás szerinti megoldással, a Tanács tagjai az „egyes közérdekű célokat, az ajánlatkérőket és az ajánlattevőket” képviselik, ezért a tervezetben nem található olyan rendelkezés, amely kimondaná, hogy a Tanácsba tagot delegáló szervezet ne utasíthatná a Tanács általa jelölt tagját.

Mivel a Tanács egyes tagjai az őket delegálókat képviselik, a kormánynak jogszerűen nyílik lehetősége arra, hogy utasítást adjon a Tanács általa vagy az alkalmazásában álló személy által jelölt tagjának. Ebből következően a kormány, a Tanács révén befolyásolhatja a Közbeszerzési Hatóságot, illetve ezen keresztül a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökének, elnökhelyettesének és az egyes közbeszerzési biztosoknak egyebek mellett a megválasztását, az összeférhetetlenségi ügyeit és a munkáltatói jogaik gyakorlását. A tervezet tehát változatlanul fenntartja a Közbeszerzési Döntőbizottság intézményi függetlenségének a hiányát.

28. A tervezet rendszerében, szintén egyezően a jelenleg hatályos törvény szerinti megoldással, a Közbeszerzési Döntőbizottság működését a Közbeszerzési Hatóság költségvetéséből kell biztosítani. Figyelemmel az előző pontban írtakra, e rendelkezés következtében a Közbeszerzési Döntőbizottság költségvetési értelemben sem tekinthető függetlennek.

29. A Közbeszerzési Döntőbizottság intézményi függetlenségének a hiányát tetézik az eljáró közbeszerzési biztosokat az egyedi ügyek elbírálásában megillető függetlenségének a tervezet rendszerében gyenge garanciái. A tervezet 193. § (12) bekezdése ebben a körben, a jelenlegi szabályozás szó szerinti átvételével, mindössze annyit ír elő, hogy a „közbeszerzési biztost nem lehet utasítani a jogorvoslati eljárás, illetőleg határozat vonatkozásában.”

30. A közbeszerzési biztosok független és pártatlan eljárása, illetve a Közbeszerzési Döntőbizottság, mint intézmény függetlensége kiemelkedő közérdek. Ezért, a 26-29. pontokban összegzett problémák orvoslására, az alábbiakat javasoljuk:

- a. A tervezet számolja fel a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a Közbeszerzési Hatóság és a Közbeszerzési Döntőbizottság felett jelenleg érvényesülő meghatározó befolyását. Azt javasoljuk, hogy a tervezet alakítsa át a Tanácsot a Közbeszerzési Hatóság egyfajta tanácsadó testületévé, amely nem rendelkezik érdemi személyzetpolitikai, például kinevezési, illetve a munkáltató jogok gyakorlásában és az összeférhetetlenség elbírálásában megnyilvánuló jogosítványokkal. A TI Magyarország javaslata értelmében a Tanácsnak a magyarországi közbeszerzések alakulásának a figyelemmel kísérésében, valamint a közbeszerzési intézményrendszer integritásának a kialakításában és fenntartásában kellene szerepet kapnia. A Tanács hatáskörébe tartozhatna például a Közbeszerzési Hatóság munkatervének és a közbeszerzési politika szempontjából lényeges döntéseknek a jóváhagyása, illetve a közbeszerzések terén észlelt, a kormány vagy az országgyűlés szabályozási intézkedését igénylő problémák észlelése esetén a megfelelő szerv eljárásnak a kezdeményezése. A Tanács feladatot

kaphatna továbbá a közbeszerzések nyilvánosságának a biztosításában is, például olyan módon, hogy a Közbeszerzési Hatóság és a Közbeszerzési Döntőbizottság munkáját értékelő beszámolókat tesz közzé.

- b. Az a. pont értelmében egyfajta „felügyelő bizottsági” funkciót betöltő Tanács helyett a közbeszerzésekkel összefüggő állami feladatokat a Gazdasági Versenyhivatal mintájára megszervezendő Közbeszerzési Hatóságra kell bízni. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 35. §-ának mintájára a Közbeszerzési Hatóság elnökét és alelnökét a miniszterelnök javaslatára az államfő nevezhetné ki. A kinevezési aktuson kívül a végrehajtó hatalom nem avatkozhatna be a Közbeszerzési Hatóság működésébe. Amennyiben azonban a tervezet ragaszkodik a Közbeszerzési Hatóság Országgyűlés alá rendeléséhez, azt a megoldást is elfogadhatónak tartjuk, ha az Országgyűlés választja meg az elnököt és az alelnököt. Ebben az esetben a jelölési folyamat átláthatóságával és konszenzusossá tételével kell kizárni a mindenkori kormánytöbbség dominanciáját.
- c. Közbeszerzési Döntőbizottság intézményi függetlenségét a javaslatainkkal összhangban újjászervezett Közbeszerzési Hatóságon belül is meg kell teremteni. Ennek érdekében a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöki és elnökhelyettesi pozíciójának a keletkeztetése, valamint a közbeszerzési biztosok utasítása terén javasoljuk a versenytanács elnökére és tagjaira vonatkozó rendelkezésekhez hasonló szabályok bevezetését.
- d. A Közbeszerzési Döntőbizottság intézményi függetlenségének fontos összetevője a költségvetési önállóság. Ezért javasoljuk, hogy a tervezet azt írja elő, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság költségvetése a Közbeszerzési Hatóság költségvetésén belül elkülönülten kezelendő és azt csak az Országgyűlés csökkentheti.
- e. A közbeszerzési biztosok személyes szakmai függetlenségének a kialakítása érdekében pedig azt javasoljuk, hogy a tervezet megfelelően alkalmazza a Tpvt.-ben a versenytanács elnökére és tagjaira vonatkozó szabályokat. Annak jogszabályi elrendelését javasoljuk tehát, hogy a közbeszerzési biztosok „döntéshozataluk során függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, döntéseik meghozatalával összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók.”

31. A közbeszerzési jogorvoslati rendszer működőképességének a részét képezi a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatainak bírósági felülvizsgálata is. Ezen a téren nem értünk egyet azzal, hogy a tervezet 198. §-a, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításával ezekre az eljárásokra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagos illetékességét állapítaná meg. A kizárólagos illetékesség rontja az ügyfelek bírói jogorvoslatához jutásának az esélyeit és lassítja a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatainak bírósági felülvizsgálatát. A kizárólagos illetékesség megakadályozza továbbá azt is, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon kívül más bíróságon is kialakuljon, illetve fejlődjen a közbeszerzési jogviták elbírálásához szükséges szakmai tudás. E káros következmények elkerülése érdekében javasoljuk a kizárólagos illetékességi szabály elhagyását.

32. A tervezet 158. § (2) bekezdésében nem világos, hogy a visszavont kérelem esetén mi minősül olyan súlyú jogsértésnek, ami a kérelem visszavonása ellenére indokolja az eljárás folytatását. Javasoljuk, hogy a tervezet legalább példalózó felsorolással határozza meg a súlyosság kritériumait. Indokoltnak tűnik, hogy például a kizárási okot megvalósító jogsértés

mindenképpen súlyos jogsértésnek minősüljön.

33. Amint kifejtettük, a tervezettől elsősorban a közbeszerzésekkel összefüggő egyes közérdekű adatok jobb hozzáférhetőségének a megteremtését várjuk. A kormány korrupció elleni küzdelem terén mutatott, számon kérhető intézkedésekben is megnyilvánuló, hiteles elköteleződése híján ugyanis kénytelenek vagyunk a közadatok nagyobb nyilvánosságának korrupciót fékező hatásában bízni.

A nagyobb nyilvánosság megteremtése érdekében a fenti 5. pontban részletesen kifejtettük, hogy a közbeszerzési adatbázist mely adatok elérhetővé és kereshetővé tételével kell továbbfejleszteni. Javasoljuk, hogy a tervezet 153. §-a írja elő, hogy a Közbeszerzési Hatóság elnöke akkor is köteles hivatalból jogorvoslati eljárását kezdeményezni, ha elmarad a fenti 5. pontban írt adatoknak, továbbá az ajánlatkérő által megküldendő bármely egyéb adatnak a közbeszerzési adatbázisban történő közzététele.

34. Javasoljuk, hogy a tervezet 158. § (3) bekezdése nevesítve rendelkezzen a Közbeszerzési Döntőbizottságot bűncselekményre utaló adat vagy bűncselekmény gyanúját keltő magatartás észlelése esetén terhelő feljelentési kötelezettségről.

35. A tervezet 162. § (5)-(7) bekezdésével összefüggésben nem világos, hogy miként kerülhet minősített adat az egyébként nem a tervezet 9. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjának hatálya alá tartozó, azaz minősített adatot, illetve az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit nem érintő, illetőleg különleges biztonsági intézkedést nem igénylő beszerzési eljárásokba.

36. A tervezet 163. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben javasoljuk a Közbeszerzési Döntőbizottság számára feljelentési kötelezettség előírását arra az esetre, ha a rendbíróság kiszabására okot adó magatartás hamis adat közlésében vagy az ügy elbírálása szempontjából lényeges adat elhallgatásában nyilvánul meg, e magatartások ugyanis bűncselekményt valósíthatnak meg.

37. A tervezet 182. § (6) bekezdésével összefüggésben javasoljuk, hogy a Tanács elnökének, alelnökének és tagjainak a vagyonynyilatkozata legyen nyilvánosan hozzáférhető.

38. A tervezet 187. § (2) bekezdés e) pontjával összefüggésben javasoljuk az uniós értékhatárt el nem érő becsült értékű közbeszerzésekről, illetve az ilyen közbeszerzések becsült, összesített teljes értékéről készített statisztikai jelentés nyilvánosságra hozatalát, hogy azt ne csak a közbeszerzésekért felelős miniszter ismerhesse meg.

39. A tervezet 192. § (5) bekezdés a) pont ab) alpontjával és b) pontjával összefüggésben nem értünk egyet a hatályos szabályozás változatlanul hagyásával. A tervezet ezáltal lehetővé teszi, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság elnökévé megválasszanak bármely személyt, aki rendelkezik legalább hároméves állami vezetői, illetve bírói vagy ügyészi gyakorlattal. A meglehetősen puha követelmény értelmében mondjuk a kormányzati kommunikációs területen vagy a személyügyi igazgatásban eltöltött hároméves helyettes államtitkári megbízatás, netán háromévi, a bíróság vagy az ügyészség továbbképzési szakterületén szerzett gyakorlat jogosítana ennek a közpénzköltés szempontjából kiemelt jelentőségű szakmai állásnak a betöltésére. Ehelyett a szakmai jártasság és a vezetői, illetve bírói vagy ügyészi tapasztalat együttes megkövetelését javasoljuk, nem kizárva a korábbi állami vezetőket, bírákat és ügyészeket, illetve a közbeszerzési biztosokat sem a Közbeszerzési Döntőbizottság lehetséges elnökei közül. Erre figyelemmel javasoljuk a legalább ötévi, a

közbeszerzések, illetve közpénzfelhasználás területén szerzett állami vezetői gyakorlat alkalmassági feltételként történő előírását. Az ügyészek és a bírók vonatkozásában is ötéves és a közbeszerzések, illetve a közpénzek felügyeletével összefüggő szakterületen szerzett gyakorlat kikötését javasoljuk. Azt is javasoljuk, hogy ötéves közbeszerzési biztos gyakorlat is jogosítsa a Közbeszerzési Döntőbizottság elnöki tiszterére.

40. A tervezet 198. § (1) bekezdés 12. pontja ad felhatalmazást a kormánynak a minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól, illetve az ilyen beszerzések országgyűlési mentesítésének a szabályairól szóló rendelet megalkotására.

A TI Magyarország tapasztalatai szerint a területet korábban szabályozó, már hatályon kívül helyezett [kormányrendelet](#)⁷ alapján lefolytatott, nemzetbiztonsági megfontolásból zárt, verseny nélküli közbeszerzések alkalmazására Magyarországon túlzottan gyakran és igen sok esetben indokolatlanul került sor. Az ilyen közbeszerzések számos esetben semmiféle valós nemzetbiztonsági relevanciával nem bírnak. Jellemző, hogy még az ilyen közbeszerzési eljárásban ajánlattételre jogosult gazdasági szereplőknek az Alkotmányvédelmi Hivatal által vezetett jegyzéke is titkos adat. A legnagyobb kockázatot kétség kívül az jelenti azonban, hogy az ilyen beszerzési eljárások lefolytatására az országgyűlés ad felhatalmazást.

Vagyis a valódi közbeszerzés mellőzésének megengedhetősége tárgyában politikai és nem szakmai döntés születik, amely döntés ellen tényleges jogorvoslatra sincsen lehetőség. E döntést, annak politikai természeté és igazságszolgáltatási úton történő felülvizsgálhatatlansága miatt, kiemelkedően kockázatosnak tartjuk. Tisztában vagyunk azzal, hogy a tervezetnek nem közvetlen feladata a külön kormányrendeletben szabályozandó sajátos beszerzési eljárások garanciáinak a megteremtése. Az azonban a tervezet feladata, hogy mérsékelje a nemzetbiztonsági, vagy ahhoz hasonló megfontolásból zárt beszerzési eljárások korrupciós kockázatait. Ezért az ilyen beszerzési eljárásokkal összefüggésben azt javasoljuk, hogy a tervezet

- a. a parlament helyett bízza a Közbeszerzési Hatóságra a megengedhetőség tárgyában történő döntést, és teremtsen lehetőséget e döntés ellen önálló jogcímen igénybe vehető bírói jogorvoslatra,
- b. rendelje el az a. alpont szerinti döntésnek a közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatalát, valamint
- c. rendelje el a nemzetbiztonsági beszerzési eljárásban részvételre jogosult ajánlattevők megnevezésének a közbeszerzési adatbázisban történő nyilvánosságra hozatalát.

⁷ A minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól, illetve az ilyen beszerzések országgyűlési mentesítésének a szabályairól szóló 218/2011. (XII. 19.) kormányrendelet. Megjegyezzük, hogy ezt a kormányrendeletet hatályon kívül helyezte a 276/2014. (XI. 6.) kormányrendelet.